

címül, ennek nehézségeit fejtegeti s különösen hangsúlyozza, hogy az önképzés nem az értelem, a tanulás, a gondolkodás dolga első sorban, hanem a jellem ügye; akaratérő, magunk iránti őszinteség, türelem és kitartás kell hozzá. Náray-Szabó Sándor államtitkár a gyogyepedagógiai intézetek körét és feladatát, szervezetét mutatja be (4. sz.). Kemény F. a modern iskoláknak arra a nagy hibájára figyelmeztet (6. sz.), hogy ezek kisebb, szellemileg vagy anyagilag kiváltáságos körnek az iskolái, s így nem végezhetik a mai kor szellemében való demokratizáló és szocializáló nevelést. Nehézzé teszik növénydekeiknek az életben való eligazodást s igen eltérővé teszik a vagyonos és szegény gyermek nevelését. Ezek az új iskolák ugyan fontosak mint kísérletek, de a nép iskoláivá nem lehetnek. Az 1. számban Imre Sándor cikksorozatát kezdett *„Tanügyi lapjaink és a köznevelés”* címmel; eddig a tanügyi lapok és a nevelési irodalom viszonyát, s a tanügyi lapoknak a nevelői gondolkodásra való hatását tárgyalta.

Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny (XLVI. évfolyam, 1912—13, szerkeszti dr. Lévay Ede). 9. szám. Az 1912. évi közgyűlés matematikai szakosztályáról szóló Tudósítás után a matematikai oktatás nemzetközi bizottságának működéséről ír Visnya Aladár, idézve Klein-nek azt a nézetét, hogy az összehordott nagy anyagot mindenik nemzet külön-külön dolgozza fel a maga szükségletei szerint. A matematikai oktatás reformjára vonatkozó összes dolgozatok bibliográfiája Goldziher Károly összeállításában jelenik meg, de mint az amerikai Bureau of Education kiadványa. Bonkáló Sándor az orosz középiskolák 1912. évi tantervéből ismerteti az orosz nyelv és irodalom tanítására vonatkozó részt: az eddig teljesen filológiai tanítás helyett az anyanyelvnek és irodalmának történeti és összehasonlító, szóval tudományos tanítását rendelték el; a IV. osztálytól fogva tanítják az orosz nyelvet történeti alapon s a VIII-ban ismertetik a világirodalom főbb remekeit. 10. szám. A múlt évi közgyűlés magyar nyelvi szakosztályában Négyesy László a fogalmazást tanítást tárgyalta tisztán gyakorlati szempontból, határozott viszonyokat és szükségleteket tartva szem előtt. A kormány várható intézkedéséig is bizonyos feladatait látja a tanárságnak a mai állapotok javítására nézve. Legfőbb teendők: 1. Tervezhetőbb eljárás létesítése. 2. Foglalkozzanak a magyar nyelv tanárai a stilsztika elméleti kérdéseivel, tanulmányaikban is, de az ahoz értők irodalmilag is. 3. Foglalkozzanak a módszer és a tanítás segédeszközökének kérdésével, közöljenek tanárok számára diszpozíciókat s ilyenek sorozatát, esetleg szerkesszenek ily célú vezérkönyveket. 4. Alakítsák az egész tanítást egyrészt gyakorlatibbá és tárgyiasabbá, másrészt eszmé-

letesebbé, egészben véve produktivábbá. Dékány István a franciaországi történelemtanítást ismerteti a mienkkel párhuzamban: «a mi tantervünk pedagógiai mérlege nagyon kedvezőtlen; az eredmények sem biztatók». A német reálgimnáziumokról szóló kis cikk ezeket ajánlja a mi vezető köreink figyelmébe.

Polgáriskolai Közlöny (XVII. évfolyam, 1913, szerkeszti Mezey Lajos). *1. szám.* A szerkesztő az új év munkatervére első helyen a polgáriskolai reform ügyét tűzi ki: tárgyalni kell a fiú- és leányiskola megújítását s a fiúiskolák mezőgazdasági és ipari irányát; mivel a mezőgazdasági irányban már folyik a kísérlet, ezt kell szélesíteni, a részleteket kidolgozni. Sürgeti, hogy a kísérleti iskolák ügyét olyanok intézzék, akik a reform célját, eszközeit, jelentőségét tisztán ismerik. Másik főkérdés a tanárképzés reformja s harmadik még ezután is a fizetésrendezés ügye. A rendi kérdéseken kívül Zelenka Jánosné a polgári leányiskolák belső reformjáról, Babescu Viktor a párisi oceanográfiai intézetről ír. *2. szám.* Figyelemre méltók azok az apróbb cikkek, tudósítások, melyek a polgáriskolák belső életére vetnek egy-egy megvilágító sugarat, amilyen különben mindenik számban található. Jellemző például egyik cikkírónak az a panaszja, hogy a grammatizálás ugyan akadálya a helyesírás, fogalmazás tanításának, de senkinek sem engedik meg másként a tanítást. S ehhez a szerkesztő is megjegyzi: az általános tapasztalat valóban az, hogy a grammatizálást elméletben elítélik, a gyakorlatban meg megkövetelik. Ilyes kérdések tárgyalását bizonyára mind sűrűbben találjuk majd e lapban, amint a reform belső részletei is sorra kerülnek. Az iskola céljához való alkalmazkodás a tananyag és módszer megfontolását is megköveteli. *3. szám.* Erdődi Ödön a «Magyarországi Tanszemélyzet Országos Szövetsége» gondolatát újítja fel. Téthi József az értesítőket ismerteti, Sztrokay Lajos a nőnevelésről ír a feministák nőnevelési követeléseire fűzve szavait, azzal az eredménnyel, hogy a két nembeli ifjúság «egyvonaltól és egynívójú neveléstánításának nincs és nem is lehet semmi akadálya».

Protestáns Szemle (XXV. évfolyam, 1913, szerkeszti Szóts Farkas). *1. szám.* Kristóf György a tudományok népszerűsítésének értékét abban látja, hogy a műveltséget így lehet mélyíteni és egyetemesebbé tenni; a műveltség megszerzésében az iskola csak a legfőbb, de nem az egyetlen hely, tehát az iskola végzése nem jelenti magában a műveltséget; ezért nagy jelentőségű a társadalom önnevelő tevékenysége, mely a szabad iskolában nyilatkozik. A tudományok népszerűsítése mélyíti az egyes ember szellemi erejét, ezzel a nemzeti erőt is.